

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/81/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421200194
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1421200194.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: TEKOS, spol. s r.o., so sídlom Partizánska 1089/2, Malacky, IČO: 34 111 832, zastúpený advokátskou kanceláriou Biksadský & Partners, s.r.o., Michalská 9, Bratislava, IČO: 36 858 552, proti žalovanému: Generali Česká pojišťovna a.s., so sídlom Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 452 72 956 konajúca prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 54 228 573, zastúpená advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s.r.o., Laurinská 3, Bratislava, IČO: 36 861 545, o zaplatenie 44 000 eura, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV č.k. 18C/2/2021-126 zo dňa 14.12.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd m e n í uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o náhradu trov konania tak, že žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal úhrady sumy 44 000 eur. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania a žalobcovi vrátil súdny poplatok 2 544,30 eura.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 21.1.2021 domáhal od žalovaného 44 000 eur a náhrady trov konania, aby predišiel premlčaniu svojho nároku z uzatvoreného povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pre prípad, ak by v konaní vedenom pred Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019 bolo poškodeným priznané odvolacím súdom viac ako im priznal súd prvej inštancie v tomto konaní rozsudkom z 31.7.2020. Žalobca vzal 19.10.2021 žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Malacky z 31.7.2020 č.k. 31C/32/2019-246, čím došlo k zániku právneho rizika, pre ktoré žalobu podal. Poukázal na osobitný charakter podanej žaloby, ktorú bol nútený podať, aby zabránil premlčaniu svojho nároku a navrhol, aby súd podľa ustanovenia § 257 CSP nepriznal náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu.

3. Podľa ustanovenia § 145 ods. 1 CSP súd prvej inštancie konanie zastavil a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 257 CSP tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. Žalobca sa vo veci podľa súdu domáhal ochrany pred rizikom možného premlčania svojho nároku v súvislosti s procesnou situáciou, ktorá vznikla v konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019 odôvodnene. V priebehu konania došlo k zániku tohto rizika a žalobca stratil právny záujem na požadovanej právnej ochrane, na základe čoho zoberal žalobu v celom rozsahu späť, čím bol podľa názoru súdu prvej inštancie pomer úspechu a neúspechu u obidvoch sporových strán v konaní približne rovnaký. O vrátení súdneho poplatku žalobcovi súd rozhodol podľa ustanovenia § 11

ods. 3 veta prvá, ods. 4 veta prvá a ods. 6 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

4. Proti uzneseniu v časti náhrady trov konania podal odvolanie žalovaný, ktorý ho žiadal zmeniť tak, aby bola žalobcovi uložená povinnosť nahradiť mu trovy konania v rozsahu 100%. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď mu nepriznal náhradu trov konania a okolnosti na strane žalobcu považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa neho okolnosť, že žalobca z opatrnosti, v snahe predísť premlčaniu svojho potenciálneho nároku podal žalobu voči žalovanému, nemožno prihliadať ako na dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP. Poukázal na to, že v zmysle ustálenej judikatúry ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú aplikáciu (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (nález Ústavného súdu SR z 10.1.2019 sp. zn. II. ÚS 261/2018-43). Poukázal na zásadu úspechu vo veci, na ktorej je založené rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania a že za zastavenie konania je z procesného hľadiska žalobcovým zavinením. V predmetnom konaní žalobca nebol úspešný, zobral žalobu späť z dôvodu, že nárok uplatnený žalobou nebol dôvodný v dôsledku výsledku sporu vedeného pred Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019. Podľa jeho názoru bola žaloba podaná predčasne a nemožno pomer úspechu a neúspechu strán sporu hodnotiť s poukazom na iné konanie. Vnútoraná pohnútkou žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby ho nezbavuje procesnej zodpovednosti na zastavení konania. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného ale z procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom zavinení zastavenia konania. Inými slovami povedané, dôvodnosť žaloby sa posudzuje procesne a bez ohľadu nato, aký bol výsledok konania, keby k späťvzatiu nedošlo (uznesenie Ústavného súdu SR z 28.11.2018 sp. zn. III. ÚS 439/2018-10). Okrem uvedených procesných okolností poukázal žalovaný na to, že žaloba bola neúčelná a žalobcovi nehrozili žiadne právne riziká. Ak by v odvolacom konaní v súdnom spore vedenom na Okresnom súde Malacky sp. zn. 31C/32/2019 došlo k zmene prvoinštančného rozsudku a priznaniu vyššej náhrady nemajetkovej ujmy, ako bola priznaná rozsudkom súdu prvej inštancie, takáto zmena rozsudku by sa musela týkať oboch žalovaných v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, t. j. na zaplatenie vyššej náhrady by bol zaviazaný ako prevádzkovateľ vozidla (žalobca), tak aj poisťovateľ (žalovaný).

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ho považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie posúdil podľa neho otázku (ne)priznania nároku na náhradu trov konania správne, keď aplikoval ustanovenie § 257 CSP a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo strán. Zopakoval, že žalobu bol nútený podať, aby nedošlo k premlčaniu jeho práva na poisťné plnenie voči žalovanému z titulu poisťnej udalosti. Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019 žalobcovia (pozostalí po zomrelom J. M.) podali odvolanie proti prvoinštančnému rozsudku z 31.7.2020 a naďalej existovalo riziko, že v časti zamietnutého nároku pozostalých na náhradu 44 000 eur, bude povinný v prípade zmeny rozsudku uhradiť pozostalým náhradu až do uvedenej výšky. Napriek tomu, že žalobcovia v uvedenom konaní žalovali o náhradu nemajetkovej ujmy spoločne žalobcu aj žalovaného, medzi žalobcom a žalovaným neexistoval solidárny záväzok, ale sa jednalo o dva samostatné záväzky. Uvedená skutočnosť mala za následok, že ak by pozostalí uspeli (čo i len čiastočne) so svojím odvolaním a následne by sa domohli od žalobcu zaplatenia takejto časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá by im bola priznaná nad rámec rozsudku Okresného súdu Malacky z 31.7.2020, nemal by proti žalovanému žiadny regresný nárok na úhradu plnenia poskytnutého pozostalým. Jediný nárok, ktorý by voči žalovanému mal, vyplýval zo vzájomného zmluvného vzťahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zodpovedal právu na poskytnutie poisťného plnenia. Právo na poisťné plnenie však v zmysle dostupnej judikatúry, predovšetkým českých právnych autorít, podlieha premlčaniu (bez ohľadu na súbežne prebiehajúce konanie o nárokoch pozostalých) a premlčanie začalo plynúť odo dňa vzniku poisťnej udalosti. V dôsledku podaného odvolania pozostalými bolo dôvodné predpokladať, že k vydaniu právoplatného rozhodnutia o ich nároku na náhradu nemajetkovej ujmy dôjde až po uplynutí premlčacej doby poisťného plnenia, na ktoré mal právo voči žalovanému (t.j. v čase po 22.8.2021). V danom prípade by sa dostal do neistého právneho postavenia, v ktorom by mu zostala

zachovaná povinnosť uhradiť pozostalým viac ako už bola poskytnutá náhrada nemajetkovej ujmy (ktoré by mohli vyplývať z prípadnej zmeny rozhodnutia vo veci), avšak pre premlčanie by si nemohol efektívne uplatniť voči žalovanému svoje právo, aby mu takto vyplatené plnenie žalovaný uhradil ako poistné plnenie.

6. Žalobca poukázal aj na to, že už pri podaní žaloby žiadal súd, v záujme hospodárnosti konania, a to predovšetkým za účelom vyhnúť sa vzniku zbytočných trov u oboch procesných strán, aby v zmysle ustanovenia § 164 CSP prerušil konanie až do právoplatného rozhodnutia vo veci o náhradu nemajetkovej ujmy (prebiehajúcej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019) a avizoval, že v prípade, ak medzičasom odpadnú dôvody, ktoré ho viedli k podaniu žaloby (napr. v dôsledku potvrdenia napadnutého rozsudku v spore o náhradu nemajetkovej ujmy odvolacím súdom, alebo úhradou plnenia nad rámec rozsudku z 31.7.2020 žalovaným), bezodkladne vezme žalobu späť. Súd napriek tomu konanie neprerušil a vyzval žalovaného na vyjadrenie k podanej žalobe, vyjadrenie žalovaného k žalobe z 3.8.2021 však bolo už celkom zbytočné, nakoľko žalovanému nehrozilo v tejto veci riziko neúspechu, keďže už v tom čase poznal výsledok konania o odvolaní pozostalých proti rozsudku Okresného súdu Malacky a on v žalobe deklaroval, že v takomto prípade vezme žalobu späť, čo aj následne urobil. Zdôraznil, že v tomto konaní postupoval aj v otázke vzniku prípadných trov na strane žalovaného s maximálnou opatrnosťou, svoje zámery a účel žaloby anticipoval už v žalobe samotnej. V prípade, ak teda žalovanému vznikli nejaké trov, tieto boli spôsobené postupom súdu a najmä účelovým konaním samotného žalovaného (účelové predloženie vyjadrenia k žalobe), ktorého procesná obrana v čase zaslania jeho vyjadrenia k žalobe bola celkom zrejme nadbytočná.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) preskúmal napadnutý výrok uznesenia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

8. Podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa ustanovenia § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Vo všeobecnosti platí, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa uplatňuje zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. K zastaveniu súdneho konania môže dôjsť z rôznych procesných dôvodov (napríklad pre nezaplatenie súdneho poplatku, pre nedostatok podmienok konania, z dôvodu späťvzatie návrhu alebo žaloby a pod.). Pri zastavení sporového konania je potom pre riešenie otázky náhrady trov konania podstatné zistenie, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Procesné zavinenie sa posudzuje z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je možné nájsť súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (R 49/1993, tiež bod 15 nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 196/09). Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa).

11. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP, ktoré umožňuje súdu zvážiť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, zobrať do úvahy dôvody hodné osobitné zreteľa a výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov súdneho konania tej strane sporu, ktorá by inak na náhradu takýchto trov konania mala v zmysle príslušných zákonných ustanovení právny nárok. Toto procesné ustanovenie je výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Zákon dôvody hodné osobitného zreteľa, ani

výnimočné okolnosti, neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad podmienok umožňujúcich aplikovanie tohto ustanovenia ponecháva na súdnu prax, ktorá uvádza príkladmo ako dôvody hodné osobitného zreteľa neprímeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, osobné, majetkové a sociálne pomery strany sporu. Ustanovenie § 257 CSP nie je predpis, ktorý by zakladal možnosť jeho voľnej aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010, sp. zn. 3MCdo 46/2012).

12. Odvolací súd v danej veci na rozdiel od súdu prvej inštancie žiadne takéto okolnosti hodné osobitného zreteľa nezistil. Žalobcom tvrdený dôvod a to, že žalobu podal, aby predišiel premlčaniu jeho nároku na poistné plnenie, ktoré v konkrétnom prípade malo predstavovať náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými v konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 31C/32/2019 a vzal ju späť preto, že v tomto konaní už bolo právoplatne rozhodnuté, sa podľa názoru odvolacieho súdu nevyznačoval takou výnimočnosťou a zvláštnosťou, pre ktorú by nemal žalovanému náhradu trov konania priznať. Žalobca sa rozhodol uplatňovať si svoje právo proti žalovanému na súde podanou žalobou, aby dosiahol, že nárok bude uplatnený včas a žalovaná strana sa nebude môcť s úspechom dovolať premlčania tohto práva, nie je mimoriadnym dôvodom podania žaloby. Žalobca v súvislosti s jeho povinnosťou nahradiť nemajetkovú ujmu pozostalým poškodeného z dopravnej nehody ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorý bol poistený u žalovaného, uviedol iba všeobecné a nepreukázané tvrdenia, že v prípade, ak by v konaní Okresného súdu Malacky vedenom pod sp. zn. 31C/32/2019 bola jemu a žalovanému uložená povinnosť nahradiť žalobcom nemajetkovú ujmu vo zvyšnej uplatnenej časti 44 000 eur a oprávnení by ju vymohli od neho, mal by proti žalovanému nárok iba z poistnej zmluvy, ktorý by bol premlčaný.

13. S poukazom na vyššie uvedené, za stavu, keď žalobca zobral žalobu späť, pretože skončilo iné konania, ktoré sa viedlo proti obojstranným stranám tohto konania o náhradu nemajetkovej ujmy, neboli dané dôvody hodné osobitného zreteľa na rozhodnutie o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP, ak súčasne žalobca nepreukázal, že k tomuto dispozičným úkonu pristúpil pre správanie žalovaného po podaní žaloby. Odvolací súd z tohto dôvodu zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ustanovenia § 388 CSP tak, že na základe ustanovenia § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

14. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní z procesného hľadiska úspech, priznal proti žalobcovi, ktorý úspech nemal, plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).